

กองทุนข้าวสารตำบลสระสี่มุม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่ ตำบลสระสี่มุม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นตำบลใหญ่ มีหมู่บ้านมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศคือ 24 หมู่บ้าน มีครัวเรือน 2,021 ครัวเรือน ประชากรชาย 4,516 คน ประชากรหญิง 9,417 คน มีเนื้อที่ 25,192 ไร่ สภาพพื้นที่ราบลุ่ม บางส่วนมีความแห้งแล้ง ลักษณะดินเหนียวปนทราย พื้นที่ส่วนใหญ่มีความชุ่มชื้นอุดมสมบูรณ์ เหมาะกับการทำการเกษตร / ประมง

ประวัติความเป็นมาของตำบลสระสี่มุม เมื่อสมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 ได้มีทหารญี่ปุ่นมาตั้งกองกำลังไว้ 1 กอง แต่สภาพแห้งแล้งไม่มีน้ำใช้ จึงขุดสระไว้ที่หมู่ที่ 1 เนื้อที่ประมาณ 4 ไร่และมีบางคนก็เล่าว่าได้มีการขุดสระไว้ทั้งสี่ด้าน จึงเป็นที่มาของตำบลสระสี่มุมปัจจุบันเหลือเพียงสระเดียว

สภาพความเป็นอยู่ ตำบลสระสี่มุมประกอบด้วยหลายชุมชนที่รวมตัวกันอยู่เป็นกลุ่ม ๆ ที่เป็นเครือญาติ / เพื่อนบ้าน ตามวิถีชีวิตดั้งเดิม แยกที่ทำกินกับที่อยู่อาศัยชัดเจน

อาชีพปัจจุบันแบ่งได้ดังนี้คือ

1. เกษตรกร / ค้าขาย / รับจ้างทั่วไป	70 %
2. แรงงานที่เข้าสู่ระบบโรงงาน	20 %
3. ข้าราชการ	10 %

ที่มาของการจัดสวัสดิการชุมชน

ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ในอดีตเคยมีความสัมพันธ์ที่ดี เด็กให้ความเคารพผู้ใหญ่ / ปราชญ์ชาวบ้าน มีวัฒนธรรมเดียวกัน(เชื้อสายลาวโซ่ง) เช่น การกินการอยู่, การแต่งกาย, ที่อยู่อาศัย, ความเอื้ออาทรต่อกันทางสายเลือดแลกเปลี่ยนแรงงาน, การลงแขก

สภาพปัญหา ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์ / สังคม / เศรษฐกิจ / วัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงคือในช่วงหนึ่งมีการขุดคลองผ่านบางพื้นที่ ทำให้สภาพเปลี่ยนไปสภาพน้ำก็เปลี่ยนเพราะการประกอบอาชีพเลี้ยงกุ้ง มีปัญหาขาดทุน ที่ทำกินเป็นของนายทุนราว 70 % รอขาย 10 % ความทันสมัยเข้ามา สังคมเปลี่ยนการสื่อสารระบบเปิด เด็กไปเรียนนอกพื้นที่ จบการศึกษาไม่ทำงาน ไม่สนใจอาชีพเสริมที่ต้องแข่งขันเริ่มมีสังคมเดี่ยว ๆ การทำมาหากินต่างคนต่างทำ รายได้ไม่พอใช้ การดูแลจากภาครัฐไม่สามารถดูแลได้ทั้งหมดเพราะทำเป็นเรื่อง ๆ ไม่ครอบคลุม ไม่ตรงตามความต้องการมีความยุ่งยากและซ้ำ

ฐานวิสาหกิจชุมชน รูปแบบ และออมวันละบาท

- ก่อตั้ง ปี 2546
- สมาชิกเริ่มแรก 120 ราย
ปัจจุบัน 330 ราย
- เงินทุนเริ่มแรก 3,150 บาท
- ปัจจุบัน 164,622 บาท

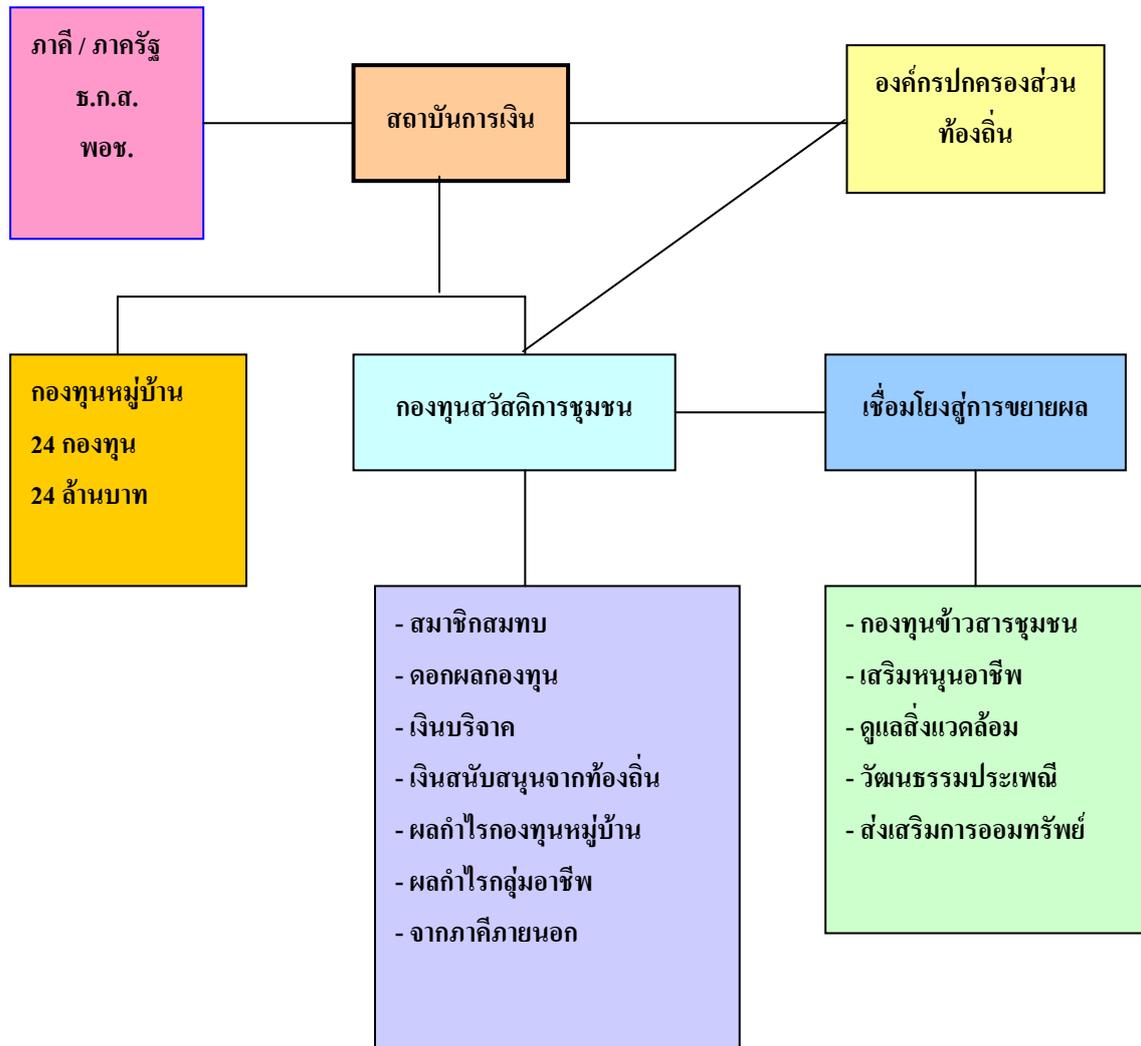
จากสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในตำบลและเมื่อปลายปี พ.ศ. 2549 ได้เกิดภาวะน้ำท่วมทำให้ถนนในตำบลได้มีการพูดคุยกันบ่อยขึ้นมีบางส่วนหนึ่งได้ไปเรียนรู้การทำสวัสดิการที่ชาวบ้านคิดเองทำเองบนความเอื้ออาทรต่อกันจากที่ต่าง ๆ นำกลับมาเล่าสู่กันฟังแต่ไม่รู้จะเริ่มอย่างไรจนได้ไปเรียนรู้การทำสวัสดิการชุมชนที่ ต.บ้านขาม อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ ของแกนนำ 4 คน ได้เกิดความคิดว่าจะกลับมาทำให้สระสี่มุมเกิดสวัสดิการชุมชนให้ได้ โดยเริ่มชักชวนผู้ที่สนใจ จนได้คณะทำงานขึ้นมา 1 ชุด 17 คน แบ่งหน้าที่กันไปหาสมาชิก ได้สมาชิกครั้งแรก 120 คน จาก 10 หมู่บ้าน จึงจัดให้มีการประชุมเพื่อให้มีคณะกรรมการ ประกอบด้วย ประธาน, รองประธาน, เลขา, เภรณูญิก, บัญชี, ประชาสัมพันธ์, กรรมการ เริ่มร่างระเบียบข้อบังคับมาดูแลร่วมกันจนได้ข้อยุติ คือ สมาชิกออมเดือนละ 30 บาท ทุกวันที่ 5 ของเดือน สวัสดิการด้านต่าง ๆ คือ เกิด, แก่, เจ็บ, ตาย, ทุนการศึกษา, ส่งเสริมอาชีพ, กองทุนข้าวสาร การสื่อสารกับสมาชิก ใช้การพูดคุยชักชวน / เสียงตามสาย

การบริหารจัดการ กองทุนสวัสดิการชุมชน โดยคณะกรรมการ 17 คน มีข้อตกลงร่วมกันคือ คณะกรรมการที่แต่งตั้งต้องมีส่วนร่วมในการทำงานทุกคน ร่วมคิด, ร่วมทำ, ร่วมแก้ไข, มีอะไรรู้ร่วมกัน ตั้งเป้าหมายร่วมกันเช่น แก้ปัญหาหนี้กองทุนหมู่บ้าน ส่งเสริมอาชีพให้กับสมาชิก สร้างสวัสดิการตั้งแต่เกิดจนตาย จัดตั้งเป็นสถาบันการเงินชุมชน มีระบบการสื่อสารของคณะกรรมการ โดยใช้การประชุมทุกเดือน และยอมรับการเชื่อมโยงข้อมูลในวาระเร่งด่วน ส่วนระบบการสื่อสารระหว่างสมาชิก จะมีกำหนดประชุมใหญ่ปีละ 1 ครั้ง ถ้ามีความจำเป็นเร่งด่วนสำคัญประชุมวิสามัญ

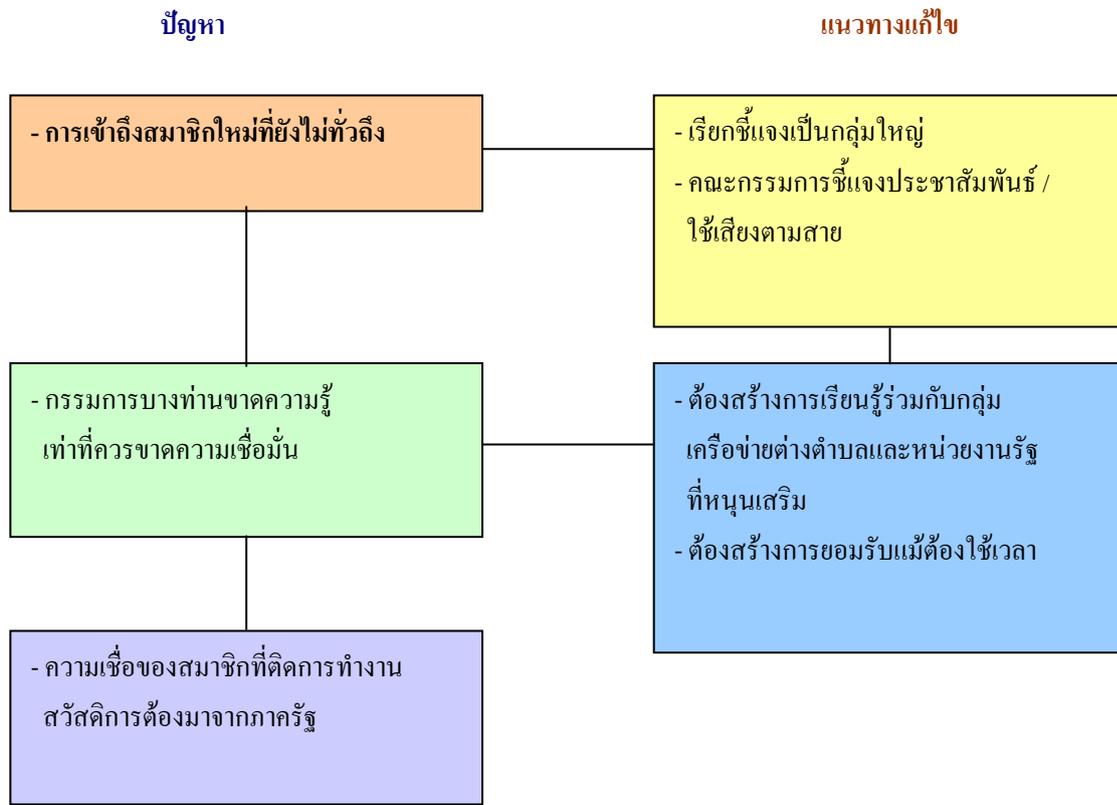
ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ
- ชาวบ้านสนใจสมัครเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้นจาก 120 คน เพิ่มเป็น 330 คน	- เกิดบุคลากรที่เอาธุระสังคมมากขึ้น
- ทุนของกองทุนเพิ่มขึ้นจาก 3,600 บาท/เดือน เป็น 9,900 บาท/เดือน	- คณะกรรมการมีความรับผิดชอบ
- จัดสวัสดิการได้เพิ่มขึ้นจากเกิด, แก่, เจ็บ, ตาย คือทุนการศึกษา, ส่งเสริมอาชีพ, กองทุนข้าวสาร	- สมาชิกเข้าใจเรื่องสวัสดิการชุมชนเห็นประโยชน์ และความสำคัญ
	- สามารถขยายผลกองทุนให้ให้โตขึ้น
	- ใช้สวัสดิการชุมชนเป็นตัวเชื่อมการพัฒนาชุมชน

วิสัยทัศน์ - สิ่งที่ต้องการให้เป็น

ปัญหาและการแก้ไข สิ่งที่ได้เรียนรู้

บทเรียนที่หน้าจะนำไปใช้กับที่อื่น

- การทำให้ผู้นำมีความเข้าใจและมีความคิดเห็นในทางเดียวกัน
- ผู้นำให้ความสนใจต่องานพัฒนาชุมชน
- ผู้นำเฝ้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
- การยอมรับการทำงานซึ่งกันและกัน
- ผู้นำมีแนวคิดพัฒนาต่อยอด

ผู้ประสานงาน : นายสุทธิพงศ์ ฉลาดธัญกิจ

ที่อยู่ : 6/1 หมู่ที่ 22 ตำบลสระสีมุ่ม อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม 73140

โทร. : 08-5701-0399